

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Кінащук Олександр

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»

м. Рівне, Україна

В нинішніх умовах євроінтеграційного прагнення України постають питання вдосконалення функціонування державних інституцій та економіки країни згідно з вимогами європейської спільноти. З огляду на це, особливої уваги заслуговують питання регулювання страхової діяльності в Україні, оскільки страхова діяльність відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності та захисті інтересів громадян. Існує потреба проведення ретельного аналізу та порівняння існуючої системи регулювання в Україні із моделлю, яку використовують країни ЄС.

Аналізуючи ринок страхування найбільш розвинутих країн, можна помітити тенденцію впливу його розвитку на загальноекономічні показники розвитку країни. Страхова діяльність може бути однією з найбільш доходних сфер, випереджаючи банківську діяльність та промисловість [1, с. 107], а також, приносячи великий потік інвестиційного капіталу в економіку, що сприяє її розвитку.

Щоб впевнитись в актуальності цього твердження, можна проаналізувати доступні звіти щодо функціонування страхової діяльності в країнах ЄС. Згідно зі статистичними даними Європейської федерації страхування Insurance Europe [2], в 2022 році страхова галузь Європи продовжила відігравати значну роль в економіці, незважаючи на наявні макроекономічні проблеми та виклики, пов'язані з високою інфляцією.

Сукупний обсяг премій, зібраних страховими компаніями в ЄС значно зріс. Особливо помітним лишається збільшення премій у секторі страхування майна та відповідальності (нежиттєвого страхування). Згідно з опублікованим звітом, європейські страховики отримали значні доходи від інвестицій, незважаючи на високу волатильність ринку, та збитки від раніше придбаних облігацій у зв'язку з підвищенням відсоткових ставок.

Згідно зі статистичними даними Європейської організації зі страхування та пенсійного забезпечення ЕІОР за період з 2018 до 2023 року [3], було помітно зростання валових премій у секторі страхування майна та відповідальності з помітним зростом у четвертому кварталі кожного року,

що ймовірно є річним коригуванням, або сезонним впливом через поновлення та продаж нових полісів.

Значний коефіцієнт динаміки перестраховування відображає стратегії управління ризиками через перестраховування. Наявність чистого доходу означає, що премії та стратегії управління ризиками, зокрема, використання перестраховування для їх зменшення, ефективно покривають витрати та збитки.

З огляду на вищевказане, можна зробити висновок, що страхова діяльність здатна приносити дохід та інвестиції в економіку. Зокрема за рахунок утримання значного капіталу страховими компаніями та пошуку ними можливостей для його збереження та зростання всередині держави за рахунок облігацій та інших інвестиційних інструментів.

Аналізуючи стан страхового ринку в Україні згідно з даними за період з 2018 до 2023 року [4], можна простежити накопичення страхових резервів компаніями, а також збільшення страхових виплат у перерахунку на один договір страхування, в той же час, спостерігається низький рівень страхових премій у перерахунку на один договір страхування, хоч цей показник і зростає за вказаний проміжок часу.

Постійний розвиток та зростання ринку страхових послуг в Україні можливі за умови вирішення основних проблем та забезпечення механізмів формування страхових резервів страховиками на випадок виникнення кумулятивних ризиків [5, с. 46]. Наглядові органи повинні враховувати можливість шахрайства з боку страховика, та своєчасно вживати заходів для запобігання таких протиправних дій. Серед основних проблем, що потребують вирішення – галузевий монополізм, слабка популяризація продуктів страхування серед потенційних споживачів, відсутність значної довіри до страхових клієнтів з боку споживача та невпевненість в доброчесності та своєчасному отриманні виплат, а також відсутність привабливих інвестиційних інструментів для страхових компаній, надмірна кількість видів обов'язкового страхування та недосконалість нормативно-правової бази.

Популяризація продуктів страхування в сукупності з належним державним регулюванням, стабільності роботи страхових компаній, а також наявності у страхових компаній необхідних фінансових ресурсів для розвитку ринку страхування, може привести до вигірної ситуації для усіх сторін. Споживач зможе захистити себе від настання фінансових збитків, виплачуючи сталу суму згідно з договором страхування, страховик зможе отримувати премії за договором страхування, реінвестувати їх та збільшувати капітал, при цьому стабільно виплачуючи компенсації за страховими випадками для клієнтів. Водночас економіка країни зможе отримати додаткові ресурси за рахунок інвестиційних стратегій від страхових компаній, а також загальне зростання економіки через

можливість громадян та бізнесу страхувати свої ризики та чіткіше планувати свої фінансові можливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак О. Д. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України. 2007. С. 107-115.
2. Статистичні дані Європейської федерації страхування Insurance Europe. URL: <https://www.insuranceeurope.eu/publications/2917/annual-report-2022-2023> (дата доступу: 09.09.2024)
3. Статистичні дані Європейської організації зі страхування та пенсійного забезпечення EIOP. URL: https://www.eiopa.europa.eu/tools-and-data/insurance-statistics_en (дата доступу 09.09.2024)
4. Показники діяльності страхових компаній. Наглядова статистика НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6> (дата доступу: 09.09.2024).
5. Базилевич В. Д. Страхова послуга в системі економічних відносин ринкової економіки. Банківська справа. 1999. С. 42-45.